

Η αυστραλή ρεμπέτισσα που 'ερωτεύτηκε' Τσιτσάνη και Μίκη

Μπορεί να κατάγεται από την Αυστραλία και να ζει για χρόνια στην Αμερική, η ψυχή της όμως είναι ελληνική και η καρδιά της χτυπά στο ρυθμό του ρεμπέτικου.

Ο λόγος για την Γκέιλ Χολσι, την καταξιωμένη καθηγήτρια Συγκριτικής Λογοτεχνίας του αμερικανικού Πανεπιστημίου Κορνέλ, συγγραφέα, μεταφράστρια και μουσικό, η οποία έχει αφιερώσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού σε όλο τον κόσμο. Το ρεμπέτικο τραγούδι είναι η μεγάλη της αδυναμία, γι' αυτό και το μελέτησε σε βάθος προκειμένου να γράψει ένα βιβλίο αφιερωμένο σε αυτό αλλά και να γυρίσει ένα σχετικό ντοκιμαντέρ. Παράλληλα έχει γράψει βιβλίο και για τον Μίκη Θεοδωράκη, έχει μεταφράσει Νίκο Καββαδία, Ιάκωβο Καμπανέλλη, Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, έχει διδάξει επί σειρά ετών ελληνική λογοτεχνία στο πανεπιστήμιο, έχει δώσει διαλέξεις με θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος σε ολόκληρο τον κόσμο ενώ έχει παίξει και μουσική στις ορχήστρες του Μίκη Θεοδωράκη και του Διονύση Σαββόπουλου. Πριν από λίγες ημέρες η Γκέιλ Χολσι βρέθηκε στην Αθήνα προκειμένου να δώσει μια διάλεξη, στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος, με θέμα την επιρροή των προσφύγων της Μικράς Ασίας στη σύγχρονη ελληνική μουσική.

Βλέποντας κανείς αυτή τη μικροσκοπική, χαμηλών τόνων γυναίκα δεν μπορεί να φανταστεί πως έχει ζήσει μια ζωή τόσο έντονη, γεμάτη ταξίδια και απίστευτες εμπειρίες. Τις σημαντικότερες εμπειρίες πάντως, τις έχει βιώσει στην Ελλάδα, μέσα από τη γνωριμία της με σημαντικές προσωπικότητες του πολιτισμού μας. Όταν την ακούς να διηγείται τη ζωή της αντιλαμβάνεσαι πως η σχέση της με την Ελλάδα είναι καρμική. «Η Ελλάδα ήταν πάντα για μένα και παραμένει ένα μεγάλο πάθος» λέει πριν ξεκινήσει να ξετυλίγει το κουβάρι της ζωής της: «Ηρθα για πρώ-



τη φορά στην Ελλάδα, στα 22 μου, γιατί για μάς τους Αυστραλούς ήταν ο φθηνότερος τρόπος να φθάσεις στην Ευρώπη μέσω της Ελλάδας. Ηρθα λοιπόν με καράβι από την Αυστραλία στην Ελλάδα. Ταξίδευα έναν ολόκληρο μήνα. Οδύσσεια πραγματική... Από την πρώτη μέρα που πάτησα το πόδι μου στην Αθήνα ενθουσιάστηκα και είπα πως θέλω να μείνω εδώ. Βέβαια δεν είχα χρήματα. Γι' αυτό βρήκα μια δουλειά ως καθηγήτρια αγγλικών σε νυχτερινό λύκειο. Δούλεψα εκεί δυο-τρεις μήνες αλλά ένιωσα πως πρέπει να γνωρίσω κι άλλες χώρες. Αρχισα λοιπόν και πάλι να ταξιδεύω. Πήγα στο Λονδίνο, βρήκα δουλειά εκεί, για να μπορώ να ζω, όμως η καρδιά και το μυαλό μου είχαν μείνει πίσω στην Ελλάδα. Γι' αυτό και μετά από περίπου έναν χρόνο επέστρεψα».

Τι ήταν αυτό που την τράβηξε στη χώρα μας; «Αυτό που με ξετρέλαινε πάντα στην Ελλάδα ήταν η ατμόσφαιρα και η συμπεριφορά των Ελλήνων. Είναι τόσο ζεστοί άνθρωποι. Μετά ξεκίνησε και η σχέση μου με τη μουσική. Ενθουσιαζόμουν όταν άκουγα ελληνική μουσική κι όταν έβλεπα τους Έλληνες να χορεύουν.



Πάντα είχα αδυναμία στο ζεϊμπέκικο. Στη δική μου πατρίδα όταν οι άνδρες πίνουν γίνονται επιθετικοί. Οι Έλληνες άνδρες πίνουν και χορεύουν ζεϊμπέκικο. Πόσο μου αρέσει αυτό», λέει και προσθέτει: «Η σχέση μου με το ρεμπέτικο ξεκίνησε όταν άκουσα ένα τραγούδι με τη μοναδική φωνή της Σωτηρίας Μπέλλου. Μαγεύτηκα. Μου άρεσε ο ρυθμός, το ύφος αυτής της μουσικής. Μπήκα έτσι στη διαδικασία να ψάξω πού βρίσκονται οι ρίζες της. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας τα συμπεριέλαβα στο βιβλίο μου «Δρόμος για το ρεμπέτικο». Εχω δώσει σχετικές διαλέξεις στο εξωτερικό ενώ έχω κάνει ένα ντοκιμαντέρ για τα ρεμπέτικα που προβλήθηκε στην Αυστραλία, τη Σαουδική Αραβία κ.α. Επίσης γνώρισα σημαντικούς καλλιτέχνες όπως ο Βασίλης Τσιτσάνης και η Σωτηρία Μπέλλου».

Καθοριστική υπήρξε η σχέση της με τον Μίκη Θεοδωράκη, τη μουσική του οποίου ανακάλυψε και αγάπησε βαθιά σε νεαρή ηλικία. «Βρισκόμουν στην Ελλάδα την εποχή του πραξικοπήματος. Όταν έγινε το πραξικόπημα έμαθα πως ο Μίκης θα φυλακιστεί. Την πρώτη μέρα λοιπόν που άνοιξαν τα μαγαζιά στην Αθήνα κάποιος φίλος μου, ένας Αμερικανός ποιητής, μου έκανε δώρο τον "Επιτάφιο" του Θεοδωράκη και μου είπε με νόημα: "Από αύριο δεν θα μπορείς να βρεις αυτόν το δίσκο γιατί θα απαγορευτεί η κυκλοφορία του". Εζησα συντροφιά μ' αυτόν το δίσκο εβδομάδες, μήνες, προσπαθώντας να καταλάβω το νόημα των στίχων σε συνδυασμό με τη μουσική. Ετσι λοιπόν ανακάλυψα τη μουσική του Μίκη Θεοδωράκη». Η πρώτη τους συνάντηση, ωστόσο, δεν έγινε σε ελληνικό έδαφος αλλά στην Αυστραλία, στο αεροδρόμιο του Σίδνεϊ όπου βρέθηκε η Γκέιλ Χολσι, μαζί

με τα υπόλοιπα μέλη μιας αυστραλιανής οργάνωσης ενάντια στη δικτατορία, προκειμένου να υποδεχτούν τον Έλληνα συνθέτη που ερχόταν για να δώσει συναυλίες: «Επειδή δεν υπήρχε μεταφράστρια και εγώ ήξερα λίγα ελληνικά με έβαλαν να μεταφράζω. Ντρεπόμουν τρομερά κι ο Μίκης έκανε χιούμορ για να ξεπεράσω το άγχος μου. Το τελευταίο βράδυ κάλεσα όλη την ομάδα, τον Μίκη, τη Φαραντούρη, τον Πέτρο Πανδή, στο σπίτι μου για φαγητό. Ο πιανίστας του Μίκη είδε σε μια γωνιά το τσέμπαλο και μου ζήτησε να παίξω κάτι. Το έκανα τρέμοντας. Ο Θεοδωράκης ενθουσιάστηκε και μου ζήτησε να παίξω στην ορχήστρα του. Δεν πίστευα στ' αυτιά μου? Επαιξα μαζί του στους "Ιππής", στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου. Αυτή ήταν μια αξέχαστη εμπειρία για μένα».

«Όταν ο Σαββόπουλος έκανε τους "Αχαρνές", στα τέλη της δεκαετίας του '70, ο μουσικός της ορχήστρας του που έπαιζε σαντούρι έπρεπε να φύγει και δεν υπήρχε αντικαταστάτης. Κάποιος είπε λοιπόν στον Διονύση ότι υπάρχει μια κοπέλα που παίζει τσέμπαλο η οποία θα μπορούσε να πάρει τη θέση του καθώς τα δύο αυτά όργανα έχουν παρόμοιο ήχο. Με πήρε τηλέφωνο ο Σαββόπουλος, ήρθε στο σπίτι μου, με άκουσε και του άρεσα πολύ. Μου ζήτησε λοιπόν να πάω στις πρόβες. Ετσι μπήκα στην ορχήστρα του και συμμετείχα και στην ηχογράφηση του έργου». Αυτή την περίοδο η Γκέιλ Χολσι γράφει ένα καινούργιο βιβλίο για τα ελληνικά νησιώτικα τραγούδια. «Μέσα από τη δουλειά μου προσπαθώ να αποδείξω πως, ανεξάρτητα από τις οικονομικές συνθήκες κάθε εποχής, η Ελλάδα είναι μια πλούσια χώρα. Τα ωραιότερα πράγματα στην Ελλάδα έχουν προκύψει μέσα από τον πόνο. Γι' αυτό πιστεύω ότι και αυτή η βαθιά οικονομική κρίση που περνάτε τώρα θα γεννήσει πολλά καλά πράγματα. Και ο πολιτισμός της Ελλάδας, αν γίνει σωστή διαχείριση, σε συνδυασμό με τον τουρισμό, μπορεί να βοηθήσει πολύ την οικονομική κατάσταση. Δεν φθάνει όμως μόνον αυτό. Χρειάζεται και παραγωγή, να έχει η Ελλάδα τα δικά της αγαθά και να μην εξαρτάται από τους ξένους. Οι Έλληνες καλλιτέχνες πάντως, παρά την κρίση, δεν έχουν σταματήσει να δημιουργούν και αυτό είναι πολύ ελπιδοφόρο».

